

Historisch bekeken zijn er in Ecuador
verschillende nationaliteiten, culturen en etnieën

OLIVIO

10000 AC

Eerste bewijzen van het bevolken van de noordelijke Andes en het begin van culturele tradities

Hacia 1450

De noordelijke Andes hebben complexe samenlevingen met verschillende soorten relaties. Het is een multiculturele ruimte.

1450 – 1532

De Inca's nemen de bevolkingsgroepen op in Tawantinsuyo (Inca-imperium). Ze bouwen een multiculturele en meertalige staat

1432

Het begin van de gewelddadige verovering en kolonisatie van de Andes door de Spanjaarden

1432 – 1824

Koloniaal systeem

Oprichting van een sociale, economische en culturele orde gebaseerd op RAS

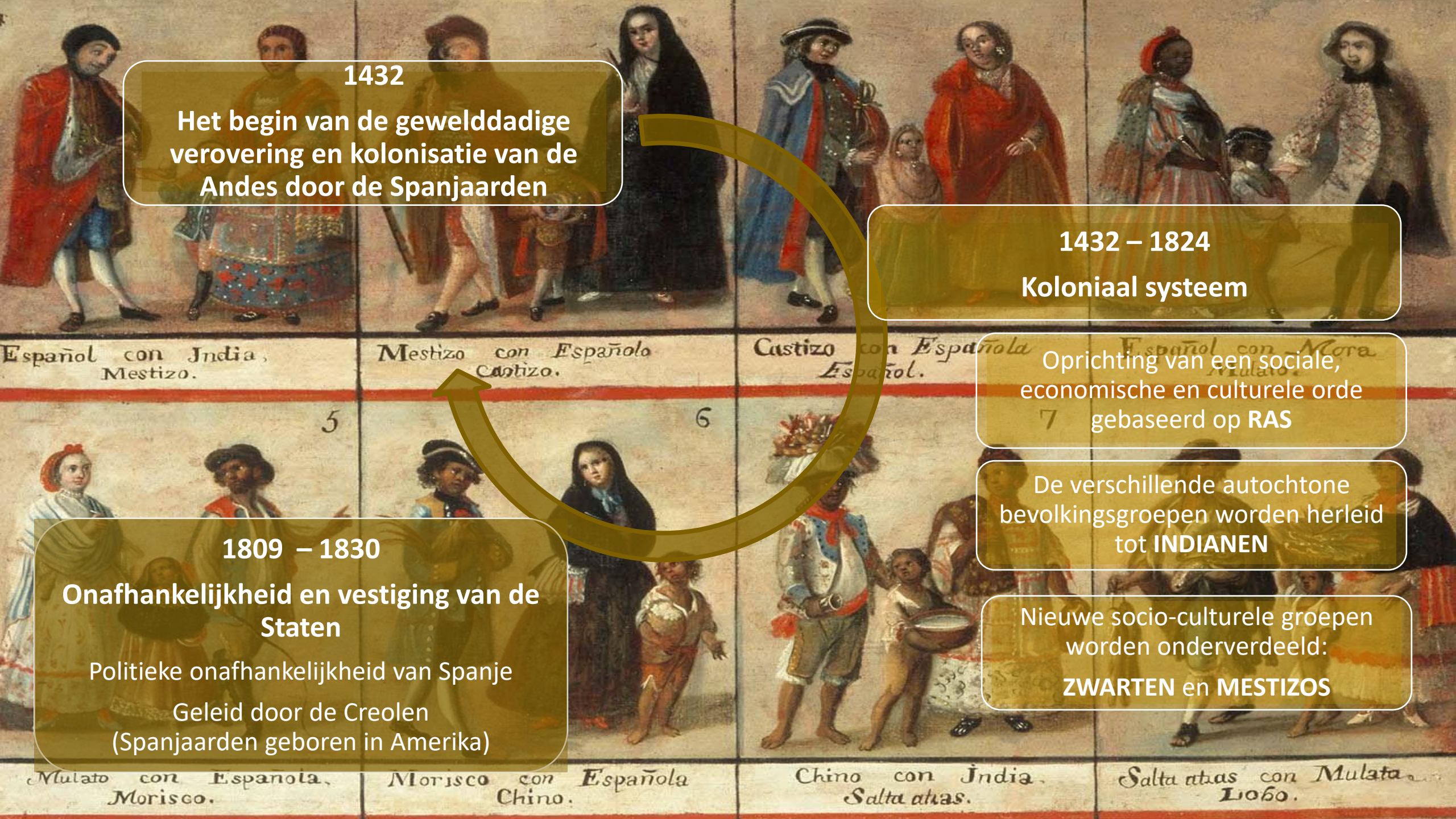
De verschillende autochtone bevolkingsgroepen worden herleid tot INDIANEN

Nieuwe socio-culturele groepen worden onderverdeeld: ZWARTEN en MESTIZOS

1809 – 1830

Onafhankelijkheid en vestiging van de Staten

Politieke onafhankelijkheid van Spanje
Geleid door de Creolen
(Spanjaarden geboren in Amerika)

Español con India,
Mestizo.

Mestizo con Español
Castizo.

Castizo con Española
Español.

Español con Mora
Mulato.

5

6

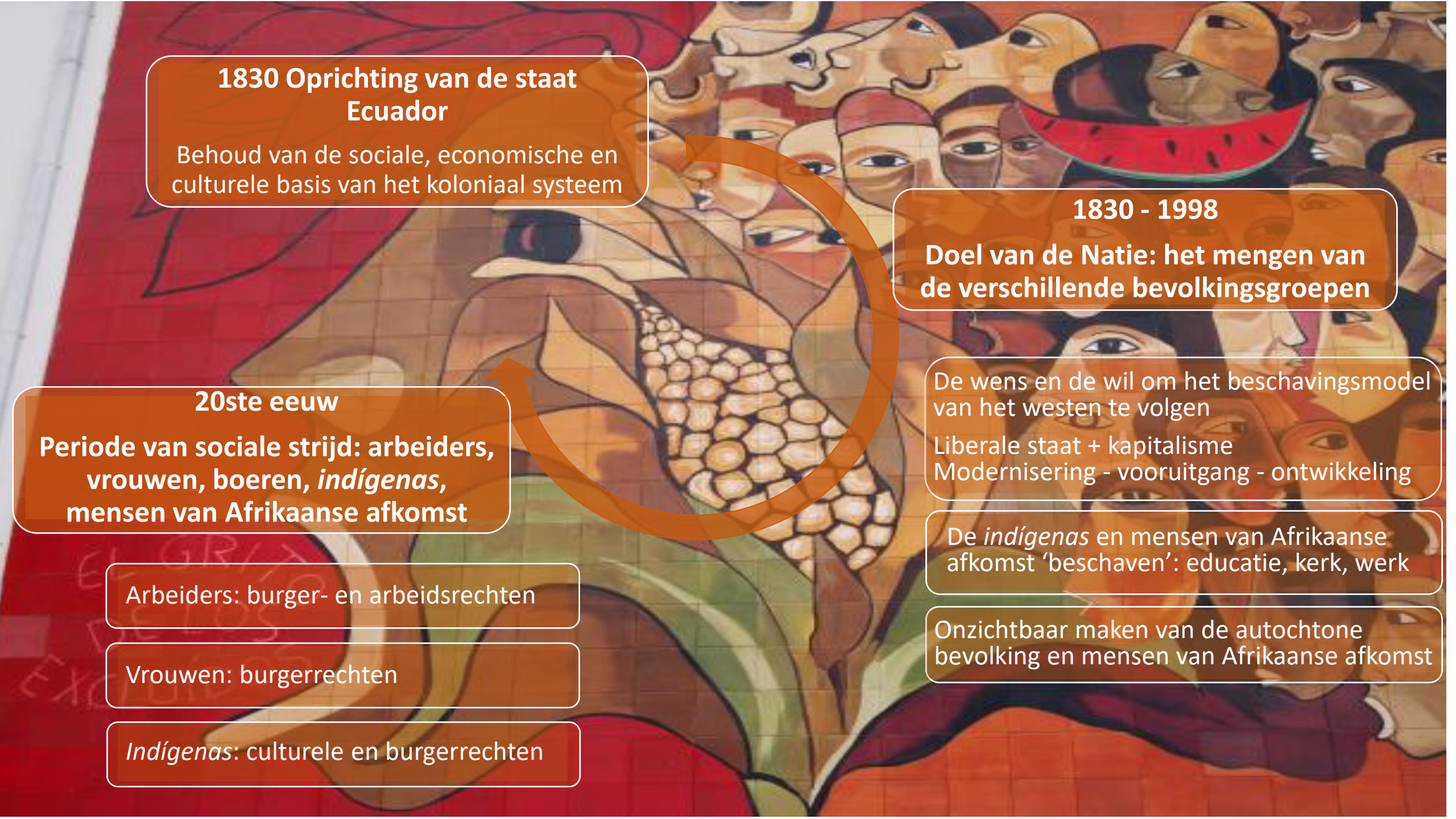
7

Mulato con Española,
Morisco.

Morisco con Española
Chino.

Chino con India,
Salta atas.

Salta atas con Mulata,
Lobo.

1830 Oprichting van de staat Ecuador

Behoud van de sociale, economische en culturele basis van het koloniaal systeem

1830 - 1998

Doel van de Natie: het mengen van de verschillende bevolkingsgroepen

20ste eeuw

Periode van sociale strijd: arbeiders, vrouwen, boeren, *indígenas*, mensen van Afrikaanse afkomst

Arbeiders: burger- en arbeidsrechten

Vrouwen: burgerrechten

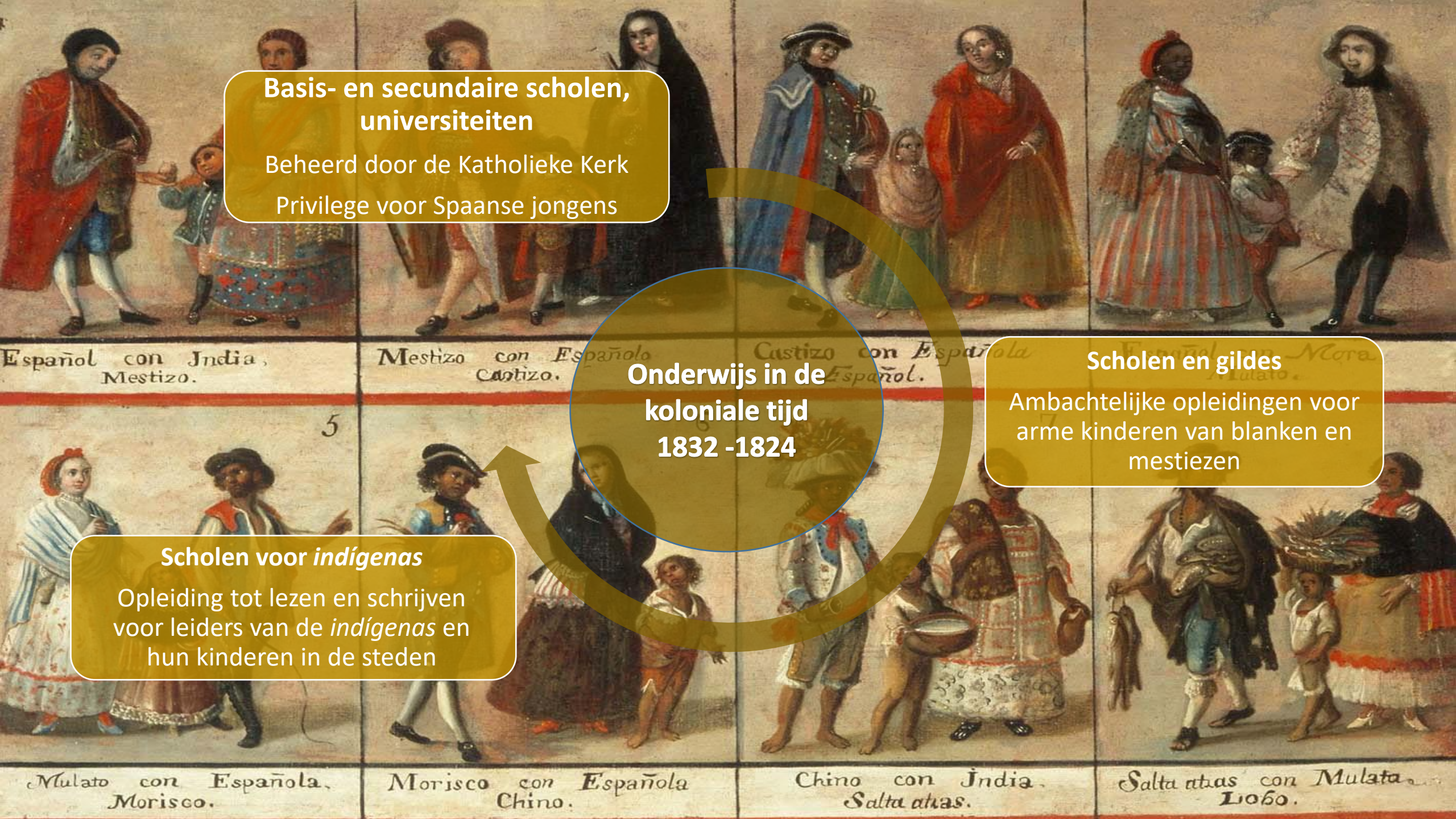
Indígenas: culturele en burgerrechten

De wens en de wil om het beschavingsmodel van het westen te volgen

Liberale staat + kapitalisme
Modernisering - vooruitgang - ontwikkeling

De *indígenas* en mensen van Afrikaanse afkomst 'beschaven': educatie, kerk, werk

Onzichtbaar maken van de autochtone bevolking en mensen van Afrikaanse afkomst

Basis- en secundaire scholen, universiteiten
Beheerd door de Katholieke Kerk
Privilege voor Spaanse jongens

Scholen en gilden
Ambachtelijke opleidingen voor arme kinderen van blanken en mestiezen

Onderwijs in de koloniale tijd 1832-1824

Scholen voor indigenas
Opleiding tot lezen en schrijven voor leiders van de indigenas en hun kinderen in de steden

Español con India, Mestizo.

Mestizo con Español Castizo.

Castizo con Española Español.

Español con Mora Mulato.

5

Mulato con Española, Morisco.

Morisco con Española Chino.

Chino con India, Salta atas.

Salta atas con Mulata Lobo.

1830 – 1895 Openbaar onderwijs

Basis- en secundaire scholen gelegen in de steden, vrouw heeft toegang tot onderwijs, sterke katholieke invloed

1895 Liberale Revolutie

1906 – Onderwijshervorming creëert Pedagogische Instituten; maakt het seculiere onderwijs officieel; lagere school is verplicht en gratis; missie van Duits onderwijs – focus van Herbart

1946 Onderwijshervorming bevoordeelt privé-onderwijs met overheidssubsidies

Onderwijs ten tijde van de Republiek Ecuador

2011 Integrale Wet voor
Intercultureel Onderwijs

1988 Creatie van intercultureel en
tweetalig onderwijssysteem

1970-1980 Stimuleren van onderwijs
voor volwassenen en alfabetisering

1960 -1980 Modernisering van het Ministerie van
Onderwijs. Herneemt het trekkerschap over de
sector en creëert provinciale onderwijsdirecties

DE LOS
EXCLUÍDOS

1940 – 1965

Indígena-scholen van Cayambe georganiseerd door Dolores Cacuango.

Gebruik van moedertaal, culturele herwaardering en verdediging van het land

Moderniseringsprojecten

1952 – 1981 Zomer Taleninstituut
Linguïstisch onderzoek, opleiding *indígena*-talen, vertaling van de bijbel.

1956 – 1970 Misión Andina
Programma van rurale ontwikkeling implementeert tweetalige *indígena*-scholen

strijd van de
indígenas voor
onderwijs

1964 Volkse Radioscholen van Ecuador

Gevestigd door Monseñor Proaño , alfabetisering van de volwassene *indígena*-bevolking in het Spaans

1986 - Project Tweetalig intercultureel Onderwijs

Overeenkomst Ecuador en GTZ (Duitsland), voorstel voor curriculum en pedagogie in Kichwa, opleiding van leerkrachten

1978 – 1986 Deelprogramma van

alfabetisering in de talen Kichwa, Paikoka-Baikoka, Waotededo, Cha' palaa
Tweetalig onderwijs, opleiding leerkrachten, ontwikkeling van materialen

Autonome Onderwijssystemen van *indígena*

1972 Biculturele Radioscholen voor Shuar-Achuar
1974 Scholen *Indígenas* van Cotopaxi
1980 Scholen *Indígenas* van Simiatug

Zoals de zon haar licht op gelijke manier laat vallen
op iedereen, mannen en vrouwen;
zo moet ook het onderwijs iedereen verlichten,
rijk of arm, meester of knecht.

*Dolores Cacuango, Kichwa-leidster
(1881-1971)*

1988 – 2011 2 modellen op gespannen voet

Tweetalig Intercultureel Onderwijs – 1988

- ✓ Bereikt de (rurale) *indígena*-bevolking
  - ✓ Pedagogisch kader
- ✓ Elke nationaliteit en bevolkingsgroep doet aanpassingen aan pedagogie en curriculum
- ✓ Onderwijs in moedertaal

Intercultureel

- ✓ Staat en GTZ (Duitse OS), Spaans Onderwijs als taal voor interculturele relaties (assimilatie – incorporatie nationale samenleving)
- ✓ Een herwaardering van de cultuur tot stand brengen vanuit de eigen moedertaal en van hieruit stappen zetten in de richting van een dialoog van kennis (relevant curriculum + westerse kennis)

Spaanstalig Onderwijs

- ✓ Bereikt de niet-*indígena* bevolking (stedelijk en ruraal)
  - ✓ Eén pedagogisch model
  - ✓ Een standaardcurriculum (kader)
  - ✓ Privé-scholen
- ✓ Engels als verplichte tweede taal
- ✓ Er is geen intercultureel perspectief, de inhouden over culturele diversiteit zijn minimaal en folkloristisch

Integrale Wet voor Intercultureel Onderwijs, 2011

- ✓ Organiseert het onderwijssysteem: op regional, districts- en circuitniveau
  - ✓ Tienjarig onderwijsbeleidsplan (2016)
  - ✓ Gratis onderwijs tot het derde niveau (bachelor)
- ✓ Regelt de toegang tot het leerkrachtenberoep en de evaluatie van de leerkrachten
  - ✓ [Herorganiseerde het onderwijsaanbod](#)
- ✓ Hervorming-actualisering curriculum (verplicht gebruik schoolboeken)
  - ✓ Bevordert een eenvormig studentenevaluatiesysteem (PISA)
- ✓ Bouw van Millenniumscholen (modelscholen met meest moderne infrastructuur)
  - ✓ Afdeling Intercultureel Tweektalig Onderwijs
  - ✓ Actualisatie Systeem voor Intercultureel Tweektalig Onderwijs
    - ✓ Actualisatie curriculum Intercultureel Tweektalig Onderwijs
    - ✓ Beperkte participatie/ inmenging van de *indígena*-volkeren
      - ✓ In 2016 start het selectieproces voor leerkrachten

Interculturaliteit

Kritische houding: een politiek-epistemologisch-ethisch project dat streeft naar het bouwen aan een ander soort samenleving

- Onmiskenbaar maken van de kwaliteit van de relaties tussen en binnen de verschillende socio-culturele groepen
- Elk volk is drager van waardevolle epistemologiën over de verschillende aspecten van het leven
- Ruimte voor dialoog en participatie voor het definiëren van beleid en acties vanuit een multicultureel perspectief, vanuit gelijkwaardigheid (dialoog van kennis, epistemologische ecologie). Voorbeelden: Sumak Kawsay, Ñandereco, een wereld waarin andere werelden een plaats krijgen, het leiden op een bevragende manier
- Dekolonisatie van de matrix: racisme, patriarchaal, eurocentrisme, kapitalisme
- Her-vestigen van andere vormen van het weten-zijn-doen

Functionele houding: houdt rekening met het bestaan van culturele diversiteit, vindt het nodig dat deze zich verbindt met de dominante stromingen in de maatschappij/markt

- Verbergt de kwaliteit van de sociale, economische, politieke, culturele, religieuze relaties, ... Racisme – Dominantie – Onderwerping – Exploitatie – Uitroeiing – Ondergeschiktheid – Onzichtbaar maken, ...
- Genereert gelijktijdig mechanismen van inclusie en exclusie: de maatschappij verandert weinig en traag
- Versterkt het normatieve systeem door diversiteit er op een selectieve manier in op te nemen
- Her-kolonisatie van het weten-zijn-doen

Interculturaliteit in het onderwijs en haar integratie in de lerarenopleiding

Elementen voor een interculturele pedagogie

Diversiteit
eist andere
pedagogische
modellen.

We denken
dat dit model
de
interculturele
pedagogie
kan zijn.

Wat zijn de
voorstellen
van deze
pedagogie?

Wat is het
doel?

Welke onderwijsmodellen werden ontwikkeld?

Intercultureel Onderwijs is

- Holistisch
- Levend
- Complex
- Gesitueerd
- Contextueel

Unicultureel Onderwijs is

- Homogeniserend
- Disciplinair
- Eéndimensioneel
(ontwikkelt het cognitieve of motorische)
- Onkritisch
- Geïsoleerd

Wat is het verschil tussen de interculturele en uniculturele pedagogie?

Interculturele pedagogie

- Beschouwt diversiteit als een waarde en niet als een gebrek
- Maakt verschillende kennisgemeenschappen zichtbaar, alsook kennis- en epistemologische culturen, die anders uit de klas ontsnappen.
- Bewijst dat er verschillende ingangen, wegen en manieren van leren zijn.

Uniculturele pedagogie

- Er is geen diversiteit, we zijn allemaal gelijk.
- Er zijn geen culturen, de beginaanname is dat enkel het individu leert.
- Er is slecht één ingang: de rationele logica (observatie, lectuur)

Wat zijn de
elementen van
het model?

- Wat is het doel van het onderwijs?
- Wat voor mensen willen we vormen?
- Hoe ontwikkelt zich dit proces van menswording?
- Met welke inhoud en ervaringen?

- Kunnen in relatie gaan met elkaar, interageren, samenleven, leren van elkaar.*
- Een mens die open staat voor de ander en het andere.
- Door toegang te hebben tot verschillende soorten kennis en door in dialoog te treden.
- Afhankelijk van de cultuur die in dialoog wil treden.

Wat zijn de
elementen van
het model?

- Met welke technieken?
- Wie bepaalt of leidt het proces?
- Hoe evalueren? Wat is het resultaat?

- Met de materialen die de culturen aanbrengen om hun leerproces te bemiddelen.
- Er is geen leider die de leergemeenschap bepaalt.
- Kwalitatief en doorlopend. De gemeenschap evalueert.

De interculturele didactiek

Het doel van de interculturele didactiek is het leren van elkaar.

Waarom?

Beoogt te leren via verschillende ingangen en wegen naar kennis.

Hoe bereiken we dat?

Via de openheid voor de ontmoeting met de ander.

De dialoog als fundamenteel element van de ID

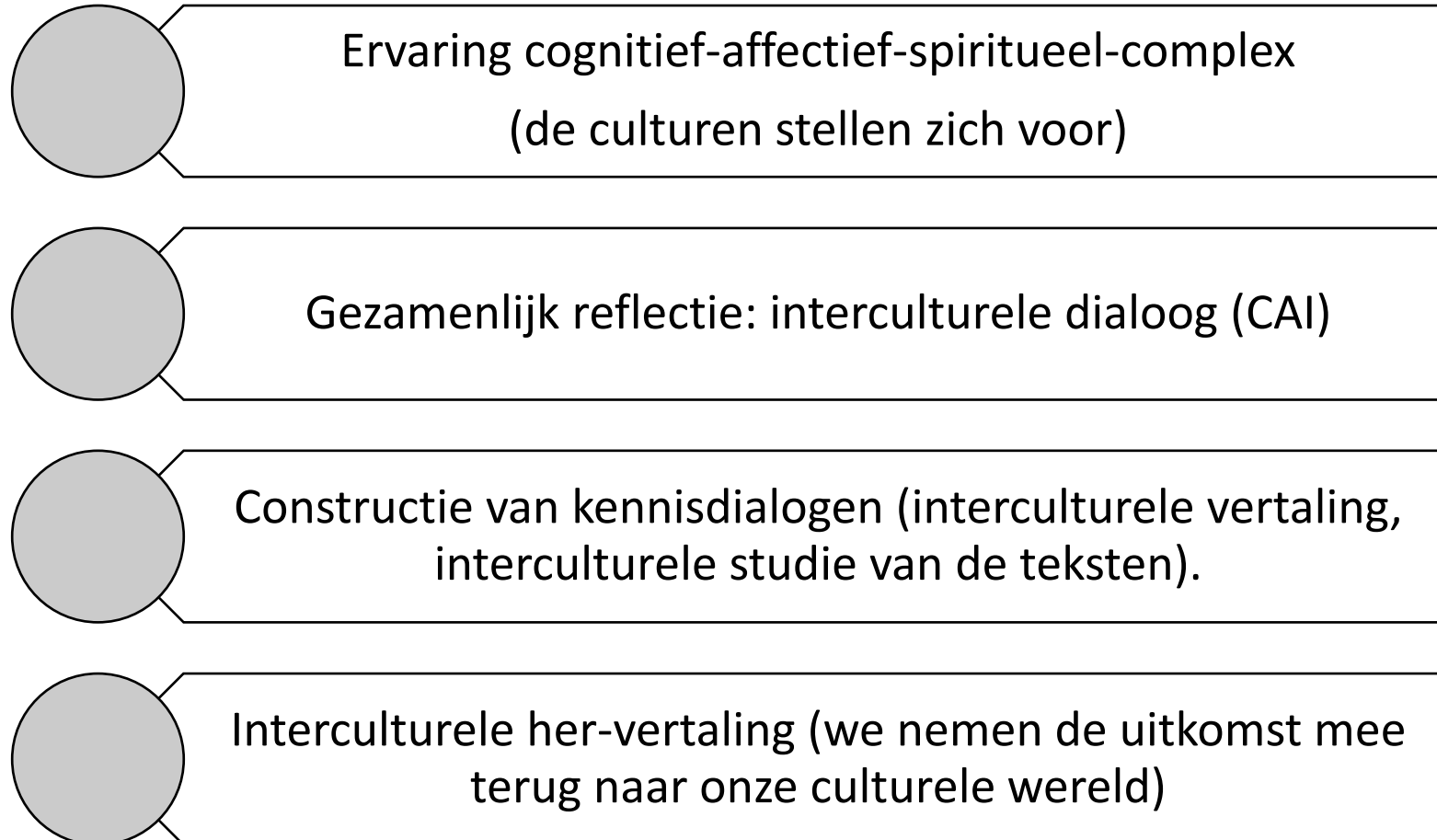
De interculturele dialoog kan men omschrijven als de praktijk van de communicatie-vertaling die er in slaagt de culturele werelden te vertalen naar anderen.

Door de interculturele dialoog ontdekt elke cultuur dat ze niet de maatstaf is, niet voor zichzelf en niet voor anderen.

De dialoog heeft niet als doel de ander te overtuigen.

De dialoog beoogt na te denken en relaties te weven die in twee richtingen gaan.

Het methodologisch proces van een interculturele les

Interculturele ervaringen in Ecuador

- ❑ Universiteit van Cuenca
- ❑ Staatsuniversiteit Bolívar
- ❑ Interculturele universiteit van **Indígena**-Nationaliteiten en Volkeren – Amawtay Wasi
- ❑ Politechnische Universiteit van de Salesianen

- PLEIB I (bachelor)
- PLEIB II (bachelor)
- Master in onderwijs met vermelding:
  - Intercultureel Onderwijs
  - Intercultureel Universiteir Onderwijs
- Opleiding in Onderwijs en Interculturele Studies (bachelor).
- Opleiding in Regionale Interculturele Ontwikkeling (bachelor).
- Opleiding Interculturele Pedagogie (bachelor)
- Intercultureel Tweektalig Onderwijs